

סוכה פרק ראשון סוכה

ב.

עין משפט
ג'ר מצודה

א נמי פ"ה מה' סוכה
כלי טעמי' א"ת ס"י
מרבט טע"י:
קב"ב ב ג מ"י מ"ב
מלכות
הלכה א:

לעוי רש"י

פ"י"ל (פ"י"ל).
סוג של קנה סוף.
יוב"ק. אגרון.
לישק"א. ר"ק (נמח).
בג"ר"ס (בג"ר"ס).
שק של דברים ומשמש
להם גם לשיכרה.

רבינו חננאל

ומקשינן אי הכי ר'
אליעזר אחת קטנה ואחת
גדולה היה לו לומר.
לכומר דין הקטנה כדון
הגדולה סתמא לסיכור.
ועוד הא אשכחן בירא
דרי' אליעזר לחומרא דוא.
דהיא מחצלת קנים גדולה
מסכנין בה ר' אליעזר
אומר אם אינה מקבלת
טומאה (מסכנין בה).
אלא אמר רב פאס כולי
עלמא קטנה לא פליגי
דסתמא לשיכרה. כי פליגי
בגדולה. תא קמא רב
סתם גדולה לסיכור ור'
אליעזר סבר סתם גדולה
נמי לשיכרה. והכי קתני ר'
אליעזר אומר אחת גדולה
ואחת קטנה. סתם עשייתן
לשיכרה עד שירוש לשם
סיכור. תו רבנן מחצלת
של שיפה ושל גמי. גדולה
מסכנין בה קטנה אין
מסכנין בה. ושל קנים
ושל הילין. גדולה מסכנין
בה ארונה אין מסכנין
בה. (ר' יוסף) ר' יוסעאל
בר יוסף אומר משום
אביי אחת זו ואחת זו
מסכנין בהן. וכן היה
ר' דוסא אומר כדבריו.
תנן התם כל החצולות
מטאות טמא מת דברי ר'
דוסא. והתמיס אומרים אף
מדרס. דבתנן במסכת נדה
כל המטמא מדרס טמא
טמא מת. מאי חצולות.
אמר ר' אבא מובלי.
פ"י עושין כמין יריעות
צרות ואחר כך תופרין
אותן ועושין סוף תפוחות
וכסויין. ריש לקיש אמר
מאי חצולות. מחצלות.
משם. ואמר ר' ירמיה כפרת
אמר ר' ירמיה. שבתחלה
נשתבחה תורה מישראל
עלה עזרא מבבל וישראל.
חזרה ונשתבחה עלה ר'
חייא ובניו וישראל. וכן
אמר. לא נחלק ר' דוסא
וחכמים על המחצלות
של אושא

אחת קטנה ואחת גדולה טביעי ליה. פירש בקונטרס דליפכא
גרסינן ובמתניתין גרסינן אחת קטנה ואחת גדולה ופירך
לדחת גדולה ואחת קטנה מיבעי ליה דדרך התנאים בכל מקום
דההוא דפשיטא ליה מני כרישא דתנן כ"ה (דף טו): אחד יבנה
ואחד כל מקום שיש בו בית דין ובבבא
קמא (דף י): אחד החופר בור ואחד
החופר שיח ומערה ובמסכת סוטה
(דף מג.) אחד הבונה ואחת הלוקח
ואחד היושב וטובה מן התם גבי
מערכי מלחמה ונראה דלן ר' לאיה
מזר וזונה לכאן דהכי נמי מן
בטנהדרין (דף לג.) אחד דיני ממונות
ואחד דיני נפשות כדרישה ומקירה
ותנן נמי כ"פ החולץ (יבמות מא.) גבי
הבטנה אחד בתולות (וואחד קטנות)
ואחד בעולות וצברק הנכא על
יצמתו (שם דף נג.) אחד המערה
ואחד הגומר וצפרק המפקד (נ"מ
דף מ.) מניא אחד הלוקח ואחד
המפקד לפקטים ומפרש התם כי
היכי דמפקד מקבל פקטים לוקח נמי
מקבל פקטים ככל הני מוזיר הפשוט
באחרונה אכל היא דיבנה ר' לאיה
היא דלפי מנא קמא שזמר אין
תוקעין אלא דיבנה קטן מהדרי ליה
אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו
בית דין וכן ביבמות פרק האשם (דף
קטו.) דקאמרי בית הלל לא שמענו
אלא צנאה מן הקזיר בלבד אמרו
לכו ג"ש אחת צנאה מן הקזיר ואחת
צנאה מן האשים וה"ג הזכיר ת"ק מחצלת
גדולה ועל זה שייך לאדורי אחת היא
גדולה ואחת היא קטנה כלומר כמות
היא הקטנה ואינה חלוקה לדין שמי:
של שיפה ושל גמי. כפיפא פליגי
ר' דוסא ורבנן בשל קנים ושל
חילת משמע בשל שיפה ושל גמי לא
פליגי ויולא אשכחן כהדיא דפליגי בשל
גמי לענין מדרס והא דלא מני ליה
הכא למחן דלמר מאי חוללות מוזלי
ינחא דלן זה מחצלת ואפילו לריש
לקיש דלמר מחצלת ממש לא מני
לה הכא משום דלא איתשיל הכא אלא
לאשמעינן צמק היסת. ובמה אין
מסכין: וישל ח"ת. בקטנה
מיירי: תנן התם ב"ה החוצלות.
משנה במסכת עדיות פרק שלישי
מיטמא טומאת מת בדלית ליה
גדנפא מוקימי לה דחשיב בית קיבול
ואע"ג דפשוטי כלי עץ רחבים כד
העשירי דלית עליהם דבר כדף של
נחומין מטמאין מדרבנן כדאמר פרק
המוכר את הבית (כ"ב דף טו.) הכא היכא דלית להו
גדנפא עשין לסיכור: עלה ה"א מבבא יוסדה. שלמד
משמעה ואבטליין כדאיתא בפסחים פרק אלו דברים (דף טו.):

והכי קאמר. עשה לשכיבה כהדיא
זה ואם אנו יכולין לומר זה שהיא
פריש מסכנין זה ואינה מקבלת טומאה.
פליגי דסתמא לסיכור דבין תנא
גדולה ואמרינן דסתמא לסיכור כי
לקטנה ולא מנייה משום דלכר
גדולה הוא דלמרת זה סתמא
לסיכור הא קטנה סתמא לשכיבה:
ואתא ר' אליעזר למימר. קטנה
גדולה לאס עשה לשכיבה כהדיא
מקבלת טומאה ואין מסכנין זה ואם
יש לומר זה שהיא לסיכור והכי דמי
כגון שעשה סתם מסכנין זה ואין
מקבלת טומאה: אי הכי. דרבי
אליעזר קטנה כגדולה תמא לאשמעינן
אחת גדולה ואחת קטנה בתמיה דכי
תנא הכי משמע דגדולה קטנה תמא
לאשמעינן כך כמותה בירמא. ולי
נראה איפכא דגרסינן בתמיה אחת
קטנה ואחת גדולה והכי פריך אחת
גדולה ואחת קטנה מיבעי ליה. דלי
כדגרסינן לה לא ידענא פירכא מאי
היא דלחת גדולה ואחת קטנה משמע
קטנה כגדולה דהכי משמע אחת היא
הגדולה ואחת היא הקטנה כלומר
כמות היא ואינה חלוקה לדין שני. וכן
דרבי התנאים בכל מקום דהיא
דפשיטא ליה מנא צרישא ואומר השני
כנא לאשמעינן שהוא זה לו הוא
שונה אחריו כדתנן ג"ה (דף טו):
אחד יבנה ואחד כל מקום כ"ו ובבבא
קמא (דף י): אחד החופר בור ואחד
החופר שיח ומערה כ"ו ובמסכת סוטה
(דף מג.) אחד הבונה ואחד הלוקח
ואחד היושב וטובה מן התם גבי
מערכי המלחמה הכי: אס אינה
מקבלת טומאה. כלומר אס בפירוש
עשה לסיכור אין אי לא לא. אלמא
למנא קמא סתם גדולה לסיכור ור'
אליעזר סתמא לשכיבה: אלא אמר
רב פפא כ"ו. ומאי עשה לשכיבה
דקמיני כהדיא דרבי אליעזר הכי
קאמר עיקר עשייתה לשכיבה עד
דעביד ליה לסיכור כ"ו ומילמיה דתנא
קמא הכי מירפשא כדאוקימנא
מעיקרא רישא כגדולה דקמיני כהדיא
וסיפא בקטנה והכי קאמר ואם קטנה
היא ועשה בפירוש לסיכור מסכנין
זה סתמא לשכיבה ואתא ר'
אליעזר למימר אף גדולה שיהי
לקטנה דכי עביד לה סתם הוי עשה
לשכיבה ומקבלת טומאה ואין מסכנין
זה ואינה מקבלת טומאה: שיפה. פ"י"ל. גמי. יוב"ק
דון רכין הלכך סתם קטנה יש בהן לשכיבה לא שנה גדולה מעשה
שרשרות שהיא עבה ואינה חלקה לא שנה ארונה שהיא חלקה והיינו
דקמיני גדולה מסכנין זה קטנה אין מסכנין זה ואין חילוק בין גדולה לארונה. אכל של קנים הן קשים וכן של חילת לשק"א והקלת שלה
ע"י גדולה. מעשה עבות וקליעה מסכנין זה אפי' קטנה דלינה לשכיבה לפי שהיא עבה ואינה חלקה וע"י שלהן קשה: ארונה אין
מסכנין זה. דסתמא לשכיבה דלא היו רגילין לארונה אלא לשכיבה שתהא חלקה ונוחה: כל החוללות. לקמן מפרש מאי היא: מעטמות
עמא מת. כלומר כלי הם מן הסתם ומקבלות טומאה. והאי דנקט עמא מת משום דבני אפלוגי במדרס שהוא אב הטומאה נקט נמי עמא
מת שהוא אב הטומאה והכי קאמר החוללות כלי הם לטומאה אכל אינם מיוחדות לשכיבה "שהן נעשות אב הטומאה במדרס הזו ואין אחת מולא
שיהי אב הטומאה אלא ע"י המת עלמו שיהיו הן טומאות מת דברי ר' דוסא: והתמיס אומרים עמאות מדרס. על ידי מדרס נעשות אב
הטומאה לפי שעשויות לשכיבה: מדרס אין עמא מת לא. בתמיה: והתנן כל המטמא מדרס מעמא עמא מת. והוא הדין לכל הטומאות
כגון גוגע בשרך ובגבילה. והאי דנקט עמא מת משום דבבא הטומאה מיירי והכי קאמר כל הנעשה אב הטומאה על ידי מדרס נעשה אב
הטומאה כשהוא עמא מת דלן לך מיטמא מדרס אלא המיוחד לשכיבה דרשי' לתמיס כלי הוא וכל שהוא כלי למדרס מיטמא בכל
טומאה ואפילו הוא פשוטי כלי עץ דילפינן ליה בק"ו במסכת שבת (דף עז.) מפך צמת מנין ודין הוא כ"ו. וסיפא דהיא משנה יש שהיא
מטמא טמא מת ואינו מטמא מדרס והיינו מה שהוא כלי אכל אינו מיוחד לשכיבה דמטמא בכל טומאות חוץ מטומאת מדרס שאם שזכ עליו
הזו ולא נגע בו טהור לגבי מדרס מיוחד לך בעינן כדאמרי' י"ז יא זה שאומרים לו עמוד ונעשה מלאכתנו: אימא אף במדרס. ככלי הן ועשוין
לשכיבה: מוזלי. כול"ס ועשי לרועה להניחן תחת ראשו ולשכב: רייני פפר. יסרינן דבאין עליו לכפרתו של ר' חייא ובניו יהיו ולשון כבוד
הוא זה כשהוא מוכר אביו או רבו לאחר מיתתו כ"ל ק"ו: כשנשכחה סורה מישראל. לא נשתבחה כולה קאמר אלא הלכות שבויות מניני כבורא
שהיו ראשי ארץ ישראל כדאמרי' בפסחים כאלו דברים (דף טו.): עלה הלל הכנלי. שמיים שגלה יבניה החרש והמסגר עמו היכה ישיבה מאיזה צבבל:

6) רש"י מ"י, (ג) ולפני
ט"ו, (א) ויש פ"ש.
(ד) וספחא פ"ה ח"ה,
(ה) עדיית פ"ה מ"י, (ו) דנה
מ"י, (ז) שיהי נפשות,
(ח) כה"ל: דעשר, (ט) וסנה
(י) וקדושין (ל):
(י"ג) כ"ש יר' מ' רמז
סוף מ"ז, (ק) וליחא ש"ס,
(ל) וי"י ט"ס ש"כ א'
ר"ה אחד וי"י פסחים
ס"ה: קח ר"ה אחד וי"י
מחובות כ' וי"י וי"י כ"ג:
ד"ה א' כי וי"י מנחת
כ"ג: ד"ה ר"י וי"י קדושין
ג"ג: ד"ה כ"ס, (פ) ו"ל
ולקמן אשכחן מהר"ס.

מוסף רש"י

בגדולה מסכנין בה.
דלא לו הוא, דסתמא
לסיכור (וע"ר טו.) כל
המטמא מדרס טמא
טמא מת. שאין לך כל
הראוי למושב הז שאלו שם
כלי עליו ויחא לקבל כל
טומאות. והא דנקט טמא
מת משום דהיא מדרס
היא דלא הטומאה היא,
והכי קאמר כל הראוי
להיות אב הטומאה במדרס
הזו, ליהו אב
הטומאה אם נגע במת או
נעשה כהאל תחת וזו

הדין עלך סוכה